

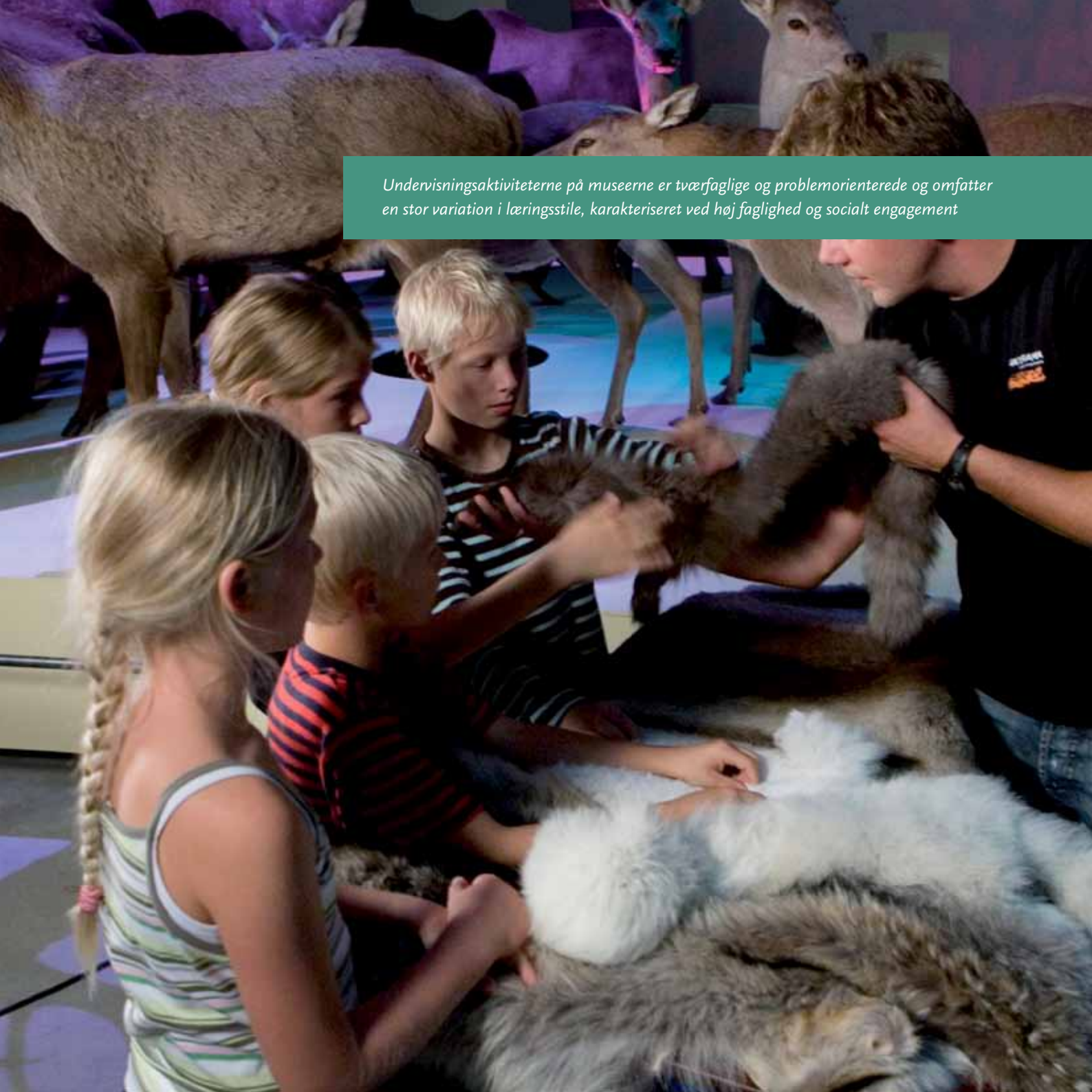
God praksis

Eksempler på museernes
undervisning til grundskoler og
ungdomsuddannelser

3	Indledning
5	Forord
6	Naturama
8	Danmarks Mediemuseum
10	Den Gamle By
12	Thorvaldsens Museum
14	ARKEN Museum for Moderne Kunst
16	Københavns Bymuseum
18	Ringkøbing-Skjern Museum
20	Elmuseet
22	Sydvestsjælland Museum/Vikingeborgen Trelleborg
24	Kunstmuseet Køge Skitsesamling
26	Det Danske Kunstindustrimuseum
28	www.museumsundervisning.dk
30	www.e-museum.dk

Undervisningsaktiviteterne på museerne er tværfaglige og problemorienterede og omfatter en stor variation i læringsstile, karakteriseret ved høj faglighed og socialt engagement

Indledning

Denne publikation viser eksempler på museernes undervisningstilbud til grundskoler og ungdomsuddannelser, samt hvordan museerne samarbejder med uddannelsesinstitutioner. Med 11 eksempler fra kulturhistoriske-, kunst- og naturhistoriske museer over hele landet ønsker Kulturarvsstyrelsen at sætte fokus på museernes læringspotentialer.

Museernes ansvarsområder og forskning inden for kultur- og naturarv korresponderer med grundskolens og ungdomsuddannelsernes kerneområder. Undervisningsaktiviteterne på museerne er tværfaglige og problemorienterede og omfatter en stor variation i læringsstile, karakteriseret ved høj faglighed og socialt engagement. Derfor udgør museerne videnscentre og alternative læringsrum, der kan supplere grundskolerne og ungdomsuddannelsernes undervisning.

Publikationen udkommer sammen med rapporten om resultaterne af Kulturarvsstyrelsens nationale kortlægning af undervisningsaktiviteterne på de statslige og statsanerkendte museer. Kortlægningen er et led i udmøntningen af Kulturministeriets Formidlingsplan, der løber fra 2007-2011. På grundlag af kortlægningen iværksætter Kulturarvsstyrelsen en række initiativer, bl.a. etablering af et nationalt netværk for museumsundervisning. Initiativerne skal bidrage til at kvalificere og udvikle undervisningsaktiviteterne på museerne og sikre samarbejde med undervisningssektoren.

Det er Kulturarvsstyrelsens mål, at museumsundervisningen på de statslige og statsanerkendte museer skal udgøre et væsentligt bidrag til alle børn og unges grund- og ungdomsuddannelse.

*I undervisningen bliver eleverne aktiveret ved selv at indsamle informationer til det videre arbejde.
Naturama, 2008*

Udredningen understreger væsentligheden af et øget samarbejde mellem skolerne og de "uformelle læringsmiljøer"

PER B. CHRISTENSEN

Forord

I kommunerne arbejder vi i disse år på alle områder med børn og unge som et særligt fokusområde. Ikke mindst indenfor skole- og kulturområdet. I den forbindelse er det vigtigt, at børnene og de unge møder kulturen gennem kulturelle oplevelser i dagtilbud, i skolen, i kulturskoler.

Jeg ser derfor med stor tilfredshed på det centrale initiativ, der er taget vedrørende museumsformidling: Kulturministeriets udredning fra 2006 om museumsformidling. Der er ingen tvivl om, at dette forhold rummer nye udfordringer for museerne. Det er vigtigt, at museerne i det komplekse videns – og informationssamfund udvikler formidlingen af kulturarvens originalitet og autenticitet med opdateret og forskningsbaseret viden om de særligt museumsbaserede formidlingsformer. Udredningen understreger væsentligheden af et øget samarbejde mellem skolerne og de “uformelle læringsmiljøer”. I den forbindelse vil jeg gerne opfordre til, at museerne, skolerne og uddannelsesinstitutionerne lokalt aftaler samarbejde omkring formidling af kulturarven.

Denne udvikling sker ikke af sig selv, men kræver en stor indsats fra museernes formidlingsansvarlige. Kulturarvsstyrelsens initiativ kommer derfor på rette tid og sted og er et væsentligt bidrag til at understøtte og fremme museernes væsentlige rolle som læringsinstitutioner.

Per B. Christensen
Børne- og Kulturdirektør i Næstved Kommune
Formand for Børne- og Kulturchefforeningen

*Fortiden bliver konkret for eleverne ved at lade dem træde ind i rollen som tidskarakteristiske personer.
Morsland Historiske Museum, 2007*

Naturama er via museumsloven forpligtet til at arbejde for bevarelsen af den danske naturarv.

Naturama

Naturama,

Dronningemaen 30,
5700 Svendborg,
Region Syddanmark.
60.000 besøgende
årligt.

www.naturama.dk

*Eleverne arbejder med
PDA'er i udstillingen.
Naturama, 2008*

Undervisning

Undervisningstilbuddet *Evolution* er en indføring i evolutionslæren. Forløbet skifter mellem oplæg fra underviseren, gruppearbejde i udstillingen med PDA'er som pædagogisk værktøj, fremlæggelser og diskussion. Undervisningen udnytter museets arkitektur, udstillingsscenografi og lyssætning som læringsværkstøjer i kombination med præparater. Formålet med undervisningen er at kombinere naturvidenskabelig specialviden med æstetisk erfaring.

Undervisningsressourcer

Undervisningen retter sig imod fagene samfundsfag, biologi og natur-teknik. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af den undervisningsansvarlige, cand. scient., og 10 læreruddannede medarbejdere, samt 4 universitetsstuderende med relevant faglig baggrund (biologi og lærerstuderende). Undervisningen bliver systematisk evalueret og har fokus på elevernes læringsudbytte og undervisernes tilfredshed.

Brugere

240 grundskoleklasser, 1-5 gymnasiale klasser og 1-5 erhvervsuddannelsesklasser modtager årligt undervisning.

Samarbejdspartnere og udvikling

Museet gennemfører i øjeblikket et naturvidenskabeligt udviklingsprojekt til grundskolens udkolingsstrin, støttet af KUAS og Undervisningsministeriet. Målet med projektet er at skabe interesse for de naturvidenskabelige uddannelser. Projektet er et led i at styrke museets position som videnscenter, samt systematisk videndeling med andre naturhistoriske museer.

Undervisningen er et godt supplement. Eleverne forholder sig fagligt til området, når de er på museet. Jeg kan mærke, at det kontinuerlige forløb over flere år betyder noget for deres interesse i biologi. De elever, der ellers er lidt tilbagetrukne og mutte, blomstre og fortæller herude.

HANNE STENSTRUP, BIOLOGILÆRER

Når vi kigger på, hvordan dyrene egentligt ser ud, er det nemmere at forstå, hvad læreren siger.

SABINE, 8. KL. OG IDA, 9. KL.

Danmarks Mediemuseum er gennem museumsloven forpligtet til at belyse tilstande og forandringer inden for den grafiske branche, den trykte presse og de elektroniske medier.

Danmarks Mediemuseum

Danmarks
Mediemuseum,
Brandts Torv 1,
5000 Odense C,
Region Syddanmark.
34.000 besøgende
årligt.
www.mediemuseum.dk.

*I museets TV-studie
bliver dagens nyheds-
udsendelse optaget og
produceret.
Danmarks Medie-
museum, 2008*

Undervisning

Undervisningsforløbet *TV-nyheder* foregår i museets TV-studie, der indgår som en del af udstillingens område. Eleverne vælger roller som journalister, studieværter, kamerafolk etc. Derefter arbejder de med produktion af en dags-aktuel nyhedsudsendelse ved at indhente nyheder og billedmateriale via internettet. Undervisningen sætter fokus på væsentlighed, aktualitet, identifikation, konflikt, ophavsret, etiske og æstetiske spørgsmål i forbindelse med sammensætningen af en nyhedsudsendelse. Udsendelsen bliver optaget og lagt ud på museets hjemmeside. Undervisningen skal give eleverne redskaber til at forholde sig kritisk til trykte og elektroniske medier.

Undervisningsressourcer

Undervisningen supplerer fagene dansk, historie og mediefag. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af den undervisningsansvarlige, samt 4 undervisere (Tv-producer, cand. mag., lærer, BA, lederuddannelse). Endvidere er en række frivillige (pensionister) tilknyttet museets arbejdende værksteder. Undervisningen bliver evalueret systematisk og har fokus på elevernes læringsudbytte og undervisernes tilfredshed.

Brugere

21-50 grundskoleklasser, 11-20 gymnasiale klasser, og 1-5 erhvervsuddannelsesklasser modtager årligt undervisning, samt grupper af børn og unge med særlige behov m.fl.

Samarbejdspartnere og udvikling

Museet samarbejder med Kunsthallen Brandts og Museet for Fotokunst om et fælles undervisnings- og formidlingscenter på Brandts Klædefabrik med fokus på forholdet mellem børn, unge og undervisning.

Museet er med i projektet *DREAM*, der er støttet af Det Strategiske Forskningsråd: I forbindelse med delprojektet *Learning 2.0: Digital literacies and Innovation* har museet en ph.d. i digitale kompetencer og kreative læreprocesser.

Jeg synes, at det kan anbefales, fordi det er nemmere at lære, når man laver en praktisk opgave.

LAURA, 8. KL.

Det er bedre at arbejde med projektet her på museet end på skolen,
fordi museet har redskaberne til det, vi skal lave. JOHANNE, 8. KL.

Det er museets formål at dokumentere og belyse de danske købstæders historie med særlig henblik på næringsliv, livsformer og bygningskultur.

Den Gamle By

Den Gamle By,

Viborgvej 2,
8000 Århus C.,
Region Midtjylland.
388.000 besøgende
årligt.
www.dengamleby.dk

*Rollespil er grundlaget
i undervisningen og
igennem elevernes egne
handling bliver
historien anskueliggjort.
Den Gamle By, 2008*

Undervisning

Det tværfaglige undervisningstilbud *En dag som barn i købstaden i 1864* er en indføring i 1800-tallets levevis gennem rollespil. Der bliver fokuseret på talemåder, opførelse, mad, skolegang, samt forskelle i drenge- og pigearbejde. Eleverne møder forskellige tidskarakteristiske personer, som for eksempel gårdskarlen, tjenestepigen og skolelæren. Ved at fortælle om livet i købstaden ud fra deres sociale positioner, bliver undervisningen nuanceret og historien udfoldet. Formålet med undervisningen er at aktualisere fortiden for den enkelte elev igennem egen handling.

Undervisningsressourcer

Undervisningen retter sig imod fagene dansk, historie, samfundsfag, matematik, natur-teknik, billedkunst, musik og drama. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af den undervisningsansvarlige, (cand. mag. i dramaturgi og historie), samt en ph.d. i historie, skuespillere, en folkeskolelærer med diplomuddannelse og håndværkere. Dertil er ca. 20 frivillige medarbejdere og 4-7 freelancere tilknyttet undervisningsaktiviteterne. Undervisningen bliver systematisk evalueret og har fokus på elevernes læringsudbytte og underviserenes tilfredshed med tilbuddene.

Brugere

250 folkeskoleklasser, 21-50 gymnasiale klasser og 6-10 klasser fra erhvervsuddannelserne modtager årligt undervisning. Dertil dag- og fritidsinstitutioner, specialklasser, sprogskoler m.fl.

Samarbejdspartnere og udvikling

Børn og Unge Forvaltningen, Århus Kommune, Skole-Kirke-Samarbejdet, Århus Lærerseminarium og Arkitektskolen i Århus. Museet arbejder med udvikling af rollespillets funktion, læringsstile og læringspotentialer. I maj 2008 har museet opslået en ph.d. i *Dramatiseret museumsformidling og living history* i samarbejde med Århus Universitet med støtte fra Kulturarvstyrelsen.

Eleverne kan bedre forestille sig historien, når de kan se tingene og prøve det på deres egen krop. Noget af det vigtigste er, at de fornemmer, at historien ikke blot er en god historie, men vores virkelige fortid.

LONNY OLSEN, KLASSELÆRER

Det er rigtig sjovt, fordi vi må være med og prøve selv.

AMALIE, 5. KL.

Thorvaldsens Museum

**Thorvaldsens
Museum,**
Bertel Thorvaldsens
Plads 2,
1213 København K.,
Region Hovedstaden.
62.000 besøgende.
[www.thorvaldsens
museum.dk](http://www.thorvaldsensmuseum.dk)

*I samlingen henter
eleverne inspiration til
deres eget formidlings-
produkt.
Thorvaldsens Museum,
2008*

Undervisning

Workshoppen *Det Digitale Værksted* er en indføring i museets arbejde med formidling. Forløbet skifter mellem oplæg i udstillingen, selvstændige studier, gruppearbejde og afslutningsvis udstilling i den virtuelle museumsdel *Tilbygningen*. I undervisningen udarbejder eleverne egne formidlingsprodukter inspireret af Bertel Thorvaldsens kunst. Formålet med undervisningen er at kombinere museets faglighed og samtidskunstens arbejdsmetoder med elevernes egne erfaringer og oplevelser.

Undervisningsressourcer

Undervisningen retter sig imod fagene dansk, historie, matematik, billedkunst og drama. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af den undervisningsansvarlige og 4 ansatte (læreruddannelse og kunstakademi), samt 4 studerende med relevant faglig baggrund (kunsthistorie, pædagogik, læreruddannelse og kommunikation). Undervisningen bliver evalueret af prøveklasser inden implementeringen af nye tilbud.

Brugere

326 klasser, primært fra grundskolen, samt 1-5 hold fra erhvervsuddannelserne modtager årligt undervisning.

Samarbejdspartnere og udvikling

Den virtuelle museumsdel, netformidlingsredskabet *Tilbygningen*, er udviklet med støtte fra Kulturnet Danmark. Pt. gennemfører museet et forskningsprojekt *Når unge kommer til orde* om elevernes brug af museumsoplevelsen udenfor det museale rum. Projektet er støttet af Kulturarvsstyrelsens formidlingspuljer. Museet samarbejder med Skoletjenesten i København, Folkeskoler, ungdomsuddannelser, gymnasier, DPU, Odense Bys Museer, Vejen Kunstmuseum, Statens Museums for Kunst, Ny Carlsberg Glyptotek, Louisiana, Det Kgl. Danske Kunstakademi og Kulturnet Danmark.

Der, hvor mine egne evner ikke slår til, går jeg ud og prøver at finde alternativer som dette. Forløbet her er meget fokuseret på ideer. Vi bruger det til at snakke om, hvordan man får inspiration, hvis man f.eks. er gået i stå med en danskopgave.

LARS FABRICIUS, DANSKLÆRER

Værket er sjovt at lave og man bliver meget inspireret af samlingen og værkerne.

OSKAR, 6. KL.

ARKEN viser dansk, nordisk og international billedkunst efter 1945 og indsætter den i en bredere kunsthistorisk sammenhæng.

Arken

ARKEN Museum for
Moderne Kunst.,
Skovvej 100,
2635 Ishøj,
Region Hovedstaden.
116.000 besøgende
årligt.
www.arken.dk

Undervisning

Workshoppen *SPEAK UP! – en ARKcast workshop for unge* er tilegnelse af kunstforståelse gennem handling. Undervisningen består af 3 elementer: værkanalyse, indsamling af viden og produktion af podcast. Forløbet skifter mellem diskussion af udstillings- og værkanalyse, selvstændigt arbejde med analyse og produktion af storyboards. Vha. et redigeringsprogram indtaler eleverne analysen og klipper produktionen sammen. Afslutningsvis bliver den podcastet via ARKENs hjemmeside. Formålet med undervisningen er, at eleverne tilegner sig kunstforståelse og reflekterer over samtiden.

Undervisningsressourcer

Undervisningen retter sig imod fagene dansk, historie, samfundsfag, mediefag, filosofi, matematik, billedkunst og musik. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af 3 fastansatte AC'ere, 1 koordinator (cand. mag. i moderne kultur og kunsthistorie, DPU, kunstakademi og læreruddannelse) og 15 undervisere med faglig relevant baggrund (stud. cand. mag). Undervisningen bliver systematisk evalueret og har fokus på elevernes læringsudbytte og undervisernes tilfredshed.

I undervisningen bliver der fokuseret på elevernes umiddelbare nysgerrighed og kontakt med samlingen som grundlag for analysen af et værk.

ARKEN Museum for Moderne Kunst, 2008

Brugere

750 folkeskoleklasser, 100 gymnasiale klasser og 21-50 klasser fra erhvervsskolerne modtager årligt undervisning.

Samarbejder og udvikling

Museet samarbejder med Skoletjenesten i København, Apple Education, grundskoler, ungdomsuddannelser, læreruddannelser, Københavns Universitet, offentlige institutioner og virksomheder. Dertil Danmarks Mediemuseum, Museet for Samtidskunst, Statens Museum for Kunst (SMK), Det Danske Kunstindustrimuseum og Nikolaj Udstillingsbygning.

Eleverne bliver provokeret. Billeder er deres medie og ofte er de langt skarpere end os andre i deres analyser. De får her nogle redskaber til at problemløse på andre måder end de konventionelle. Nogle gange er den lige vej ikke den bedste. Forløbet skal udvikle deres evner omkring det udvidede tekstbegreb i dansk. Museerne er et nødvendigt supplement, fordi her er tiden til at arbejde med billeder.

ALLAN LUND, DANSKLÆRER

Det er mere spændende at kigge på billederne, når vi må sige vores egen mening.

KIRSTINE, METTE, ELINE, 8. KL.

Det er Københavns Bymuseums opgave at skabe, bevare og formidle kulturhistorisk indsigt omkring den sociale og fysiske udvikling af hovedstaden under skiftende perioders indre og ydre påvirkning fra 1100-tallet til i dag.

Københavns Bymuseum

**Københavns
Bymuseum,**
Vesterbrogade 59,
1620 København V.,
Region Hovedstaden.
43.000 besøgende
årligt.
www.bymuseum.dk

*Konkrete genstande,
der relaterer sig til
overgangen mellem
livet og døden, danner
udgangspunktet for
undervisningen.
Københavns
Bymuseum, 2008*

Undervisning

Undervisningstilbuddet *Liv og død – goddag og farvel i et mangfoldigt København* er en introduktion til de grundlæggende menneskelige vilkår, liv og død. Forløbet skifter mellem oplæg, dialog og diskussion og udnytter sanseindtryk fra udstillingen som pædagogisk værktøj. Formålet med undervisningen er, at kombinere forskellige læringsstile med museets genstandsfelt. Museet arbejder kritisk med sine omgivelser ud fra en målsætning om at deltage i samfundets udvikling. Museet er derfor både et læringsrum og et socialt rum, der gør brug af elevernes egne erfaringer. Dermed skaber museet bro mellem kulturhistorien og den enkeltes liv.

Undervisningsressourcer

Undervisningen retter sig imod fagene historie, samfundsfag, religion, biologi, idræt og naturteknik. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af den undervisningsansvarlige (cand. mag. i etnologi og religionsvidenskab), samt 17 studenter med relevant faglig baggrund (etnologi, historie, dansk og kommunikation). Undervisningen bliver systematisk evalueret og har fokus på elevernes læringsudbytte og undervisernes tilfredshed med tilbuddene.

Brugere

285 klasser, primært fra folkeskolen, modtager årligt undervisning.

Samarbejdspartnere og udvikling

Skoletjenesten i København, grundskoler, ungdomsuddannelser, Diesel House, Arbejdermuseet, Louisiana, Det Danske Kunstindustrimuseum, Golden Days og andre kulturinstitutioner end museer.

Det er sjovt og spændende, fordi vi laver noget selv. I klassen sidder man tit bare og lytter.

VIKTORIA, 6. KL.

Museet er et økomuseum, der består af 11 forskellige besøgssteder.

Ringkøbing-Skjern Museum

Ringkøbing-Skjern Museum,
Bundsækvej 25,
6900 Skjern,
Region Midtjylland.
117.000 besøgende
årligt.
www.riskmus.dk

Igennem rollespil bliver historien levendegjort for eleverne.
Ringkøbing-Skjern Museum, 2008

Undervisningen

Undervisningstilbuddet *Vikingetid i Vestjylland*, ca. 800-1000 e. Kr. er et tværfagligt forløb med udgangspunkt i den reetablerede Bork Vikingehavn. Undervisningen veksler mellem rollespil og oplæg med fremvisninger af kopier af lokale fund som langhuse, grubehuse, smedie, markedsplads, gudehov m.v. Dertil bliver der arbejdet i værksteder med bl.a. madlavning og værktøjsfremstilling. Formålet med undervisningen er at gøre historien nærværende for den enkelte elev igennem handling.

Undervisningsressourcer

Undervisningen retter sig imod fagene dansk, historie, samfundsfag, religion, biologi og naturteknik. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af den undervisningsansvarlige, en maritim formidler, pædagoger, en skov- og landskabsingeniør og en lærer/naturvejleder. Undervisningen bliver systematisk evalueret og har fokus på elevernes læringsudbytte og undervisernes tilfredshed med tilbuddene.

Brugere

100 folkeskoleklasser, 1-5 gymnasiale klasser og 6-10 klasser fra de erhvervsfaglige uddannelser modtager årligt undervisning.

Samarbejdspartnere og udvikling

Ringkøbing-Skjern Museum har etableret et videnscenter for kulturarvspædagogik, der skal være platform for udarbejdelse af nye modeller og strategier for undervisning i kulturarv. Som forudsætning herfor har museet kortlagt formidlingssituationen på de Midt- og Vestjyske museer. Dertil er der udbudt en ph.d. i kulturarvspædagogik *Museer, historiske værksteder og kulturmiljøer som læringsrum*. De økonomiske midler er opnået fra Kulturaftalen mellem kommunerne i Midt- og Vestjylland og Kulturministeriet, tilskud fra Kulturarvsstyrelses formidlingspulje 3 til forskning, samt tipsmidlerne finansieret af Friluftsrådet i samarbejde med DPU. Dertil samarbejde med skoleforvaltningen, Historiske Værksteder, Udeskolenetværket, Sundhedscenter Vest m.fl.

Museet er en meget positiv medspiller og sparringspartner for alle skoler i kommunen og stiller faciliteter og personale til rådighed, når skolerne ønsker dette (...) Konklusionen er, at samarbejdet er særdeles godt og til stadighed udvikles, når mulighed gives.

PREBEN HØRSTED
AFD. LEDER FOR UNDERVISNING
RINGKØBING-SKJERN MUSEUM

*Det er fedt at klæde sig ud, fordi så kan jeg bedre forstå, hvordan det var i gamle dage.
Eller i hvert fald i vikingetiden.*

FREDERIK, 5. KL.

Inden for museumslovens rammer indsamler Elmuseet genstande, der kan belyse Danmarks produktion, fordeling og forbrug af el som energi, belysning, varme og kraft/motorer.

Elmuseet

Elmuseet,

Bjerringbrovej 44,
8850 Bjerringbro,
Region Midtjylland.
45.000 besøgende
årligt.
www.elmuseet.dk

Undervisning

Det tværfaglige undervisningsforløb *Energidag på elmuseet* er en introduktion til Danmarks energiforsyning før, nu og i fremtiden. Forløbet veksler mellem dramatiserede oplæg om den historiske udvikling, praktiske forsøg og faglig dialog. Målet med undervisningen er at diskutere samfundets udvikling, demokrati og bæredygtighed i en naturvidenskabelig kontekst og derigennem bevidstgøre eleverne om deres ansvar som forbrugere og medborgere.

Undervisningsressourcer

Undervisningen retter sig imod fagene dansk, historie, samfundsfag, mediefag, fysik og naturteknik. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af den undervisningsansvarlige og 4 undervisere (cand. pæd. i fysik., cand. et lic. scient., cand. mag. og mag. art), samt 15 frivillige.

Eleverne tager del i undervisningen ved at udføre praktiske forsøg. Elmuseet, 2008

Brugere

350 folkeskoleklasser, 11-20 gymnasieklasser og 6-10 klasser fra erhvervsfaglige uddannelser modtager årligt undervisning.

Samarbejdspartnere og udvikling

Viborg Kommune, Silkeborg Seminarium, Aqua, CAND (Center for Anvendt Didaktik) og VIA University College.

Vi bruger det som opstart til et emne om energi. Museet bidrager med faglig viden og så ser vi hvad eleverne reagerer mest på og tager den derfra. Det er et godt supplement til vores undervisning, fordi vi sjældent har forholdene til at sætte en hel masse i gang. Desuden betyder det meget at se tingene i virkeligheden og ikke kun læse om dem i bøger.

LISE TINGSTRUP, LÆRER I NATUR-TEKNIK

At se børnene være så optaget, er helt fantastisk. Vi bruger det som et afsæt til naturfagsdage og skal arbejde videre med forløbet i morgen.

CLAUS BØJE, LÆRER I NATUR-TEKNIK

Sydvestsjællands Museum/Vikingeborgen Trelleborg

Sydvestsjællands

Museum,

Storgade 17,

4180 Sorø

Region Sjælland.

43.000 besøgende

årligt.

[www.aabne-samlinger.](http://www.aabne-samlinger.dk/svm)

[dk/svm](http://www.aabne-samlinger.dk/svm)

Rollespil, spil og leg er vigtige dele af undervisningen.

Sydvestsjællands Museum/Vikingeborgen Trelleborg, 2008

Undervisning

Undervisningstilbuddet *Kulturkørekortet – historie til alle tider* er et undervisningskoncept til grundskolen, der skal styrke børn og unges historiske bevidsthed. Som eksempel herpå bliver eleverne på vikingeborgen Trelleborg indført i vikingernes levevis. Forløbet skifter mellem oplæg, diskussion og rollespil. Undervisningen udnytter museets interiør, samt udendørs faciliteter. Målsætningen er at engagere eleverne i historien og i museets samfundsmæssige rolle.

Undervisningsressourcer

Undervisningen retter sig imod fagene dansk, historie, samfundsfag, religion, kemi, biologi, natur-teknik, idræt og drama. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af den undervisningsansvarlige, 4 fastansatte (folkeskolelærere, cand. mag. og pædagog) og studerende med relevant faglig baggrund (forhistorisk arkæologi). Undervisningen bliver systematisk evalueret og har fokus på elevernes læringsudbytte og undervisernes tilfredshed med tilbuddene.

Brugere

21-50 folkeskoleklasser og 1-5 gymnasiale klasser modtager årligt undervisning.

Samarbejdspartnere og udvikling

Museet har etableret et undervisningscenter med støtte fra kommunen, Skoletjenesten på Sjælland og Kulturarvsstyrelsens udviklingsmidler.

“Kulturkørekortet – historie til alle tider

Ideen bag projektet er at fremme opkvalificeringen af personalet i daginstitutioner og skoler og dermed også øge børn og unges viden om og indsigt i kultur, natur – og miljøområdet. Kulturkørekortet bygger bro mellem (...) museernes kerneydelser og skolernes læseplaner, trinmål og slutmål for fagene historie, dansk, kristendomskundskab, natur & teknik, samt billedkunst.

Med denne model vil vi dels efterkomme forpligtelserne i Kulturaftalen, udmønte elementer i lokale kulturpolitikker, samt på sigt etablere en permanent og fremtidssikret model for gensidigt forpligtende og givende samarbejde mellem lokale kultur-, natur- og kunstressourcer og ‘børnenes steder’.

Det er afgørende, at skoletjenestens tilbud kan indgå direkte i lærere og pædagogers daglige arbejde og den måde undervisningens tilrettelægges.”

ALLAN VELSTRØM,
SKOLEKONSULENT FRA SORØ KOMMUNE

Jeg tror, at jeg forstår det lidt bedre, når jeg er her på museet.

MARIA, 2. KL.

Kunstmuseet Køge Skitsesamling

Kunstmuseet Køge
Skitsesamling,
Nørregade 29,
4600 Køge,
Region Sjælland.
22.000 besøgende
årligt.
www.
skitsesamlingen.dk

*Eleverne arbejder
med processer, som
løsningsorienterede
værktøjer.
Kunstmuseet Køge
Skitsesamling, 2008*

Undervisning

Undervisningstilbuddet *Den uafsluttede historie* er et forløb, der skaber indsigt i Bjørn Nørgårds arbejdsproces i forbindelse med hans visualiseringer af Danmarkshistorien i dronningens Gobeliner og diskuterer problemstillinger som kilder, fortolkninger, udvælgelseskriterier m.m. i forbindelse med historieskrivningen. Formålet med undervisningen er at skabe indsigt i den kreative proces som en kompetence til opgaveløsning og som læringsværktøj, samt skabe forståelse for historieskrivning som et resultat af bl.a. til- og fravalg.

Undervisningsressourcer

Undervisningen retter sig imod fagene dansk, historie, samfundsfag, filosofi, religion, matematik, billedkunst, musik, drama og natur-teknik, samt tværfaglige forløb i grundskolerne og AT forløb i gymnasierne. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af lederen af skoletjenesten (cand. mag.), samt 4 undervisere (lærere og akademiuddannede).

Brugere

340 grundskoleklasser modtager årligt undervisning, samt 6-10 gymnasiale klasser, 1-5 klasser fra erhvervsuddannelserne, 10 specialklasser og 2 klasser fra VUC.

Samarbejdspartnere

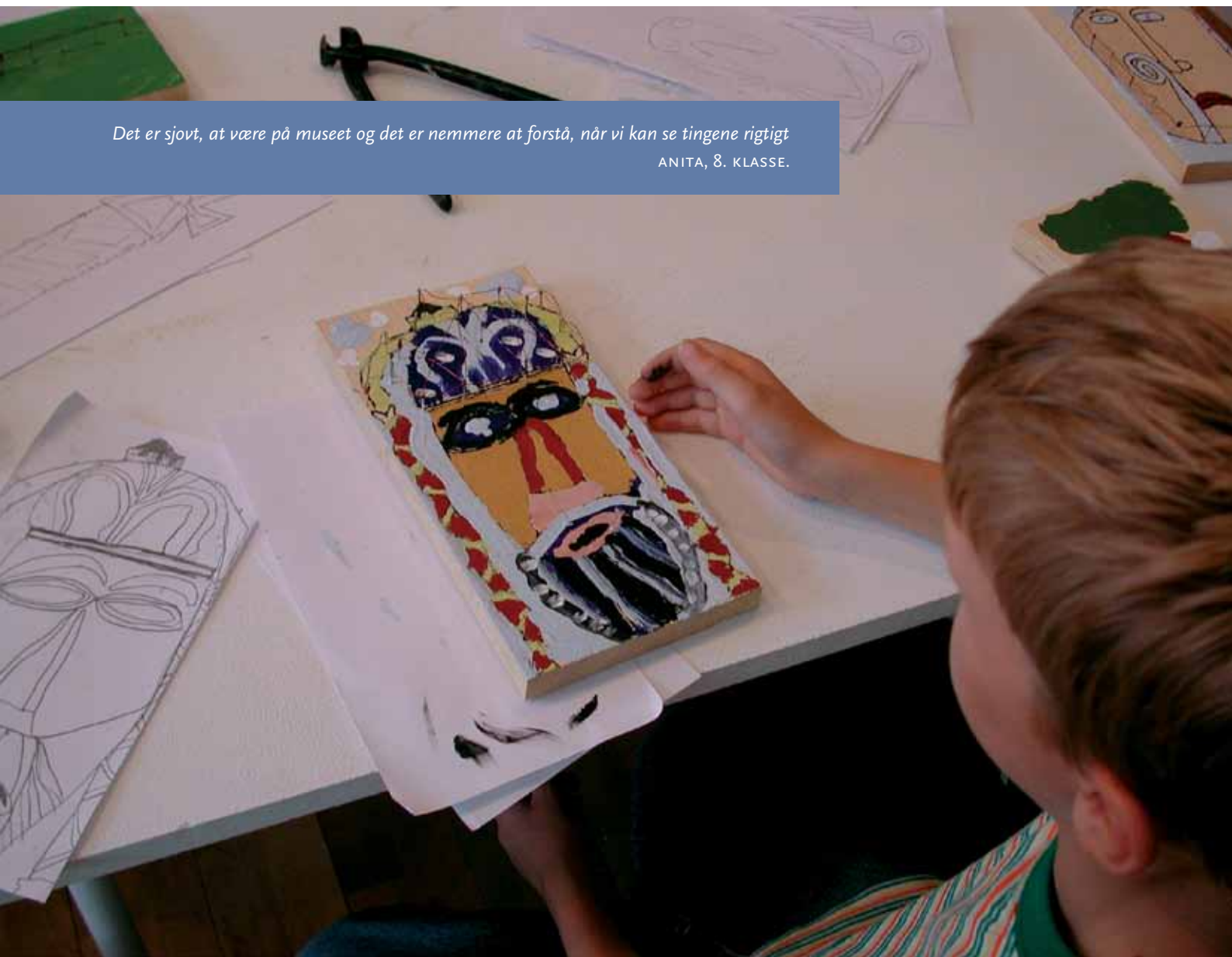
Skoletjenesten i København, grundskoler, museets Billedskole, offentlige institutioner og andre kulturinstitutioner end museer.

Man kan ikke leve af rugbrød alene. Der skal andet og mere til. Børn har brug for den stimulation, museerne kan tilbyde til at udvikle deres sanser og erfaringsgrundlag.

SØREN TURNER, FORÆLDER

Det er sjovt, at være på museet og det er nemmere at forstå, når vi kan se tingene rigtigt

ANITA, 8. KLASSE.

Det Danske Kunstindustrimuseum indsamler og dokumenterer den samtidige udvikling inden for industriel design, kunstindustri og kunsthåndværk.

Det Danske Kunstindustrimuseum

Det Danske Kunstindustrimuseum,
Bredgade 68,
1260 København K.,
Region Hovedstaden.
72.000 besøgende
årligt.
www.kunstindustri-museet.dk

*Netbaserede værktøjer
bliver brugt i løsningen
af praktiske opgaver.
Det Danske Kunst-
industrimuseum, 2008*

Undervisningen

Undervisningsforløbet *Designprocessen – fra kunsthåndværk til industrielt design* sætter fokus på design som et identitetsskabende tegn. Eleverne analyserer genstandenes sociale betydning og ved at diskutere dem som resultater af til- og fravalg, opnår eleverne en forståelse for design som fortolkning af en given tids samfund. Formålet er at skabe forudsætningen for at opleve og vurdere design og kunsthåndværk ud fra parametre som form, funktion, teknik og materiale, samt indsætte det i en relevant kontekst.

Undervisningsressourcer

Undervisningen retter sig imod fagene dansk, samfundsfag, filosofi, natur-teknik, billedkunst, design, håndarbejde og sløjd. Museet har udarbejdet trykt undervisningsmateriale. Undervisningen bliver varetaget af den undervisningsansvarlige, 1 fuldtidsansat (designer og pædagogisk ledelsesuddannelse fra DPU), samt 4 studerende med relevant faglig baggrund (kunsthistorie, moderne kultur og kulturformidling). Undervisningen bliver systematisk evalueret og har fokus på elevernes udbytte og undervisernes tilfredshed med tilbuddene.

Brugere

110 folkeskoleklasser, 130 gymnasiale klasser og 80 klasser fra erhvervsuddannelserne modtager årligt undervisning.

Samarbejdspartnere og udvikling

Museet samarbejder med Danmarks Designskole, Arkitektskolen, gymnasier, HF, HTX, HH, VUC, Trapholt, Louisiana, Københavns Bymuseum, offentlige institutioner og andre institutioner end museer.

Det Danske Kunstindustrimuseum har netop afsluttet en brugerundersøgelse af undervisnings-tilbud til de gymnasiale uddannelser, som er baseret på undersøgelser af både elever og undervisere. Projektet er støttet af Kulturarvsstyrelsen.

Det er spændende at høre om design fra en, der ved rigtig meget. Og det er godt, at se de enkelte genstande i virkeligheden og ikke kun i en bog.

DIANA, 1.G.

Netværk for museumsundervisning

Kulturarvsstyrelsen yder fra 2009 til 2011 tilskud til etablering og konsolidering af to regionale centre for museumsundervisning. Det ene center dækker Region Syddanmark, mens det andet dækker Region Midt- og Nordjylland. De to centre er placeret vest for Storebælt, idet Skoletjenesten på Sjælland udvikler sit netværk for Sjælland, Lolland, Falster og Bornholm.

Centrene har ansvar for at opbygge netværk for museumsundervisning imellem museer. Dertil skal de udvikle samarbejde mellem museerne og uddannelsesinstitutionerne, samt arbejde for kvalitetssikring og udvikling af museernes undervisningsaktiviteter på regionalt og nationalt niveau.

Centrene skal, inden for rammen af museumsloven og med afsæt i den samlede strategi for udvikling af museernes formidling, indgå i et konstruktivt samspil med museumsledere, museumsmedarbejdere, kommuner, regioner, grundskoler, ungdomsuddannelser m.v.

Hjemmesiden forventes aktiv fra 2010.

www.museumsundervisning.dk

Elever i ARKENs kunstlaboratorium.

ARKEN Museum for Moderne Kunst, 2008

e-museum

e-museum er en national platform for museernes undervisningsmaterialer til grundskolen, ungdomsuddannelserne og læreruddannelsen. Her kan lærere gratis finde museernes undervisningstilbud ved at søge efter et bestemt emne eller geografisk placering. Museerne tilføjer selv løbende nye undervisningsmaterialer på portalen.

Platformen ligger under EMU'en, som er Undervisningsministeriets digitale undervisningsressourcer til lærere fra grundskoler, ungdomsuddannelser og lærer- og pædagoguddannelser.

Formålet er at fremme undervisningssektorens anvendelse af museers og science-centres vidensressourcer.

e-museum er oprettet af Kulturministeriet og Undervisningsministeriet i fællesskab. De 2 ministerier har i 2006 og 2007 givet støtte til udvikling af 36 nye digitale undervisningsprojekter. Projekterne er rettet mod skolernes undervisning, idet de er udviklet i samarbejde med pædagogiske faglige kompetencer og tilpasset læreplaner og trinmål. I løbet af 2009 kan der igen søges om støtte til udvikling af nye digitale undervisningsprojekter.

www.e-museum.dk

Modtagerklasse bliver undervist i bronzealder som en del af et projekt om sprog, kultur og identitet.

Nationalmuseet, 2006

TITEL / GOD PRAKSIS – EKSEMPLER PÅ MUSEERNES UNDERVISNING TIL GRUNDSKOLER OG UNGDOMSUDDANNELSER

UDGIVER / KULTURARVSSTYRELSEN

FOTOS OG CREDITS / NATURAMA, 2008, SIDE 3, 7 / MORSLANDS HISTORISKE MUSEUM, 2007, SIDE 5
DANMARKS MEDIEMUSEUM VED KATRINE JOHNSEN, 2008, SIDE 9 / DEN GAMLE BY, 2008, SIDE 11
THORVALDSENS MUSEUM VED IBEN SALTO MONDRUP, 2008, FORSIDE OG SIDE 13
ARKEN MUSEUM FOR MODERNE KUNST, 2008, SIDE 15, 28 / KØBENHAVNS BYMUSEUM, 2008, SIDE 17
RINGKØBING-SKJERN MUSEUM, 2008, SIDE 19 / ELMUSEET, 2008, SIDE 21
SYDVESTSJÆLLANDS MUSEUM/VIKINGEBORGEN TRELLEBORG, 2008, SIDE 23
KUNSTMUSEET KØGE SKITSESAMLING, 2008, SIDE 25 / DET DANSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM, SIDE 27
NATIONALMUSEET VED ELSE MARIE GERT NIELSEN, 2006, SIDE 30

TEKST / KATRINE JOHNSEN

REDAKTION / KULTURARVSSTYRELSEN VED KATRINE JOHNSEN OG IDA BRÆNDHOLT LUNDGAARD

GRAFIK / MARIANNE BISBALLE

TRYK / KAILOW GRAPHIC

OPLAG / 1500

ISBN / 978-87-91298-48-6 (TRYKT VERSION) / 978-87-91298-49-3 (DIGITAL VERSION)

FORSIDE / THORVALDSENS MUSEUM VED IBEN SALTO MONDRUP, 2008

TAK

KULTURARVSSTYRELSEN VIL GERNE TAKKE ALLE DE STATSLEGE OG STATSANERKENDTE MUSEER FOR BIDRAG TIL KORTLÆGNINGEN AF MUSEERNES UNDERVISNINGS AKTIVITETER. DESUDEN VIL VI GERNE BRINGE EN SÆRLIG TAK TIL DE ELLEVE MUSEER, SOM MEDVIRKER I GOD PRAKSIS – EKSEMPLER PÅ MUSEERNES UNDERVISNING TIL GRUNDSKOLER OG UNGDOMSUDDANNELSER: NATURAMA; DANMARKS MEDIEMUSEUM; DEN GAMLE BY; THORVALDSENS MUSEUM; ARKEN MUSEUM FOR MODERNE KUNST; KØBENHAVNS BYMUSEUM; RINGKØBING-SKJERN MUSEUM; ELMUSEET; SYDVESTSJÆLLANDS MUSEUM/VIKINGEBORGEN TRELLEBORG; KUNSTMUSEET KØGE SKITSESAMLING SAMT DET DANSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM

KULTURARVSSTYRELSEN

museer

H.C. ANDERSENS BOULEVARD 2

1553 KØBENHAVN V

TELEFON 33 74 51 00

post@kulturarv.dk

www.kulturarv.dk

God praksis

Eksempler på museernes undervisning til grundskoler og ungdomsuddannelser.

Kulturarvsstyrelsen har kortlagt de statslige og statsanerkendte museers undervisningsaktiviteter til grundskoler og ungdomsuddannelser. Undervisningsaktiviteterne bygger på museernes ansvarsområder og forskning inden for kultur- og naturarv og korresponderer med uddannelsesinstitutionernes kerneområder. Undervisningsaktiviteterne på museerne er tværfaglige og omfatter en bred vifte af læringsformer, som er karakteriseret ved at være problemorienterede og praksisrelaterede. Derfor kan museumsundervisning udgøre et væsentligt supplement til uddannelsesinstitutionernes undervisning. Formålet med undersøgelsen er at belyse, hvordan museerne forstår og praktiserer undervisning og at belyse de udfordringer museerne står overfor i forhold til en professionel forvaltning af deres læringspotentialer i det 21. århundredes vidensamfund.

KULTURARVSSTYRELSEN

museer

H.C. ANDERSENS BOULEVARD 2

1553 KØBENHAVN V

TELEFON 33 74 51 00

post@kulturarv.dk

www.kulturarv.dk